

**HVER DAG DØR OM
LAG 30 000 BARN AV
SULT OG UNDER-
ERNÆRING I DEN
TREDJE VERDEN.
LIKEVEL SETTES
IKKE DETTE ØVERST
PÅ DEN POLITISKE
DAGSORDEN I NORGE.
HVORFOR?**

Kristin Halvorsen (SV)

Det er et forferdelig stort paradoks at vi bruker så mye tid og energi på mindre politiske spørsmål i Norge, og så sjelden bruker tid til skikkelige diskusjoner om hvordan vi kan skape et liv og en framtid for alle de barna som må slåss for å overleve. Jeg slutter heller aldri å undre meg over hvordan landene i verden kan bruke så vanvittig mye penger på krig og militært forsvar, mens en gjør så lite for å verge mennesker mot de verste truslene mot liv og helse for mange millioner mennesker. Svært beskjedne midler brukes for å forebygge konflikter, krig og kriser, mens gigantiske beløp brukes på å føre krig. Denne galskapen må det være mulig å gjøre noe med.

Norge gjør en solid innsats for å lindre nød gjennom bistands- og nødhjelpsbevilgningene våre, og gjennom mange menneskers frivillige innsats. Dette mener jeg vi har en moralsk forpliktelse til å gjøre. Det er fint at det er så bred enighet om dette i Norge, men jeg tror likevel vi kunne trenge mer debatt og oppmerksomhet omkring nød og fattigdom. Jeg ønsker at Norge kunne gjøre mer for å endre de politiske årsakene til sult og nød. Det er ikke naturkatastrofer som er viktigste årsak til hungersnød, men feilslått nasjonal og internasjonal politikk. Det er politikken som har sviktet når tørke eller flom gjør at tusener av mennesker dør av sult i et område. Slike kriser vil alltid kunne komme, og det er et politisk ansvar å bygge beredskap for å kunne takle dem. Sult og underernæring er et kronisk problem for den fattige befolkningen i mange land. Dette har også politiske årsaker og kan løses om det er politiske vilje til det på nasjonalt og internasjonalt nivå. Dette er også et spørsmål om fordeling av makt. I land med svakt utviklet demokrati behøver ikke lederne å ta hensyn til det fattige flertallet. I verdenssamfunnet er det de rikeste landene som har mest makt, og kan diktere spillereglene for handel og økonomi. En konkret ting verdenssamfunnet kan gjøre noe med, er å redusere fattige lands store gjeldsbyrder som gjør at de må produsere alt de kan for eksport, heller enn å produsere nok mat for hjemmemarkedet. Gjeldsbyrdene fører til at penger som kunne vært brukt på mat og sosiale tiltak bindes opp i gjeldsbetjening. Jeg er redd for at økende press for internasjonal frihandel med mat, skal svekke matvaresikkerheten for fattige ved at strømmen av matvarer først og fremst skal bli kanalisert til de kjøpekraftige markedene, og at fokus i de fattige landene i enda større grad skal rettes mot eksportproduksjon. En friere handel med mat må følges av rettigheter for de fattige landene til å skjerme seg mot konkurranse fra de rike og av effektive tiltak for å styrke matvaresikkerheten i land som i dag har problemer med hungersnød, sult og underernæring. En mer rettferdig fordeling av dyrkbar jord ville være et svært effektivt virkemiddel for å bekjempe sult i mange land. Hvor viktig dette er har jeg sett på nært hold i Brasil hvor organisasjonen Sem Terra har løftet hundretusener av mennesker ut av fattigdom ved å okkupere jordbruksområder som siden har tilfalt fattige familier.

Jon Lilletun (KrF)

Eg trur vi politikarar, media og folk flest må dele ansvaret for at det ikkje er større merksemd om dei alvorlege problema i den tredje verda. Vi står nok alle i fare for å sjå oss blinde på «dei nære ting», på det som gjeld oss sjølve. Materielt sett har vi det uendeleg godt i Noreg. Eg er redd for at dess meir vi har, dess meir krev vi. Til tider ser det ut til at takksemda er den minst verdsette verdien i landet vårt. Populismen har gode levekår. Han set eigennytta i høgsetet og gløymer ansvaret vårt for medmenneske i andre land.

Media spelar òg ei rolle. Dei rettar sitt søkelys mot det uvanlege, det sensasjonelle. Ulykker og spektakulære hendingar vert prioriterte. Dei tusenvis av borna som døyr kvar dag vert gløymde. Det er lett å miste perspektiva. Men engasjementet vårt kan ikkje bli styrt av media sitt søkelys. Det må òg liggja der CNN og BBC ikkje er til stades. Hjarta våre må ikkje styrast av media, men av kunnskap. Vi må aldri tillata at Afrika blir gløymd sjølv om kamera ikkje surrar.

Ein viktig grunn til at dei 30 000 borna ikkje får den merksemda dei skulle hatt, kan vere at mange kjenner seg makteslause. Ja, utfordringane er enorme. Men eg er glad for det viktige arbeidet som Noreg driv, i regi av politiske styresmakter og frivillige organisasjonar. Naudhjelp, langsiktig utviklingsarbeid og debatt om den alvorlege skeivfordelinga i verda er viktige stikkord for organisasjonane si verksemd. Dei gjer òg ein viktig jobb med å gjere utfordringane knytta til svolt og fattigdom kjende blant folk flest. Som KrF-ar er eg glad for at regjeringa prioriterer kampen mot fattigdom ved å leggje fram eit rekordstort bistandsbudsjett. Eg er òg glad for arbeidet for gjeldsslette, for auka handel med dei minst utvikla landa, for utdanning til alle og for kampen mot HIV/AIDS. Men vi kan aldri seie oss fornøgde med innsatsen. Vi veit kva for lidingar som rammar den tredje verda. Vi må handla.

Trine Skei Grande (V)

Problemer som ikke angår oss selv og som heller ikke har medias blitzlamper hengende over seg har lett for å bli oversett. At en rekke barn dør av sult og underernæring hver dag er et problem som nok hadde fortjent større oppmerksomhet, ja kanskje all oppmerksomhet. Det blir likevel feil å si at problemet ikke står øverst på den politiske dagsorden, for Norge gjør faktisk en stor innsats som et av verdens største giverland. Regjeringens handlingsplan for bekjempelse av fattigdom i sør innen 2015 inneholder et særlig fokus på barns situasjon. Barn er særlig utsatt i samfunn preget av fattigdom, og mange av tiltakene i handlingsplanen retter seg i praksis mot barn og unge (jf. f.eks. avsnittene om helse og utdanning). Tiltak for å bedre barns situasjon er derfor et eget satsningsområde. Regjeringen ønsker å sikre at barns rettigheter ivaretas i samarbeidslandenes fattigdomsstrategier. Regjeringen ønsker også å bidra til at barns oppvekstvilkår og rettigheter ivaretas i land som er preget av mangelfullt styresett og i land som domineres av konflikt og krig.

En stor del av verdens befolkning lever på eksistensminimum. En betydelig del lever i en akutt og livstruende nødssituasjon. Til tross for de muligheter globalisering og teknologisk utvikling gir, øker fattigdomsgapet mellom de rike og de fattigste landene. Flertallet av utviklingslandene opplever økonomisk stagnasjon eller reduksjon i sin eksport. Utenlandske investeringer konsentreres i økende grad til noen få land. Betjening av en tyngende gjeld reduserer i mange land mulighetene til utviklingsfremmende tiltak. Venstre mener at gjeldssletting, investeringer i ny produksjon og adgang til nye markeder er viktige faktorer for utvikling av fattige lands økonomier. Bistand er et begrenset, men fremdeles viktig virkemiddel. Samtidig er demokratisk utvikling en nødvendig forutsetning for rettferdig fordeling av veksten og vern om menneskerettigheter.

Marit Arnstad (Sp)

At barn sulter og dør er oftest en ikke-sak i politikken fordi fattigdomsspørsmålet ikke har med makt å gjøre. Krig, fred og internasjonal handel handler om makt. Mens fattigdom er avmakt, derfor kommer ikke fattigdomsspørsmålet opp på den nasjonale eller internasjonale politiske dagsorden.

En femtedel av jordens befolkning lever i ekstrem fattigdom. Det vil ikke være mulig å avskaffe fattigdom og gi alle barn i verden gode materielle oppvekstvilkår, hvis vi ikke gjør noe med den skjeve fordelingen mellom de rike landene i nord og de fattige i sør. Dette vil også bety en forskyvning av makt fra nord til sør. De færreste er villig til å kjempe for å avstå makt til de fattigste landene.

Det er makta som blir hørt og har mulighet til å sette dagsorden. Det blir svært tydelig når økonomiske betingelser skal fastsettes av internasjonale organisasjoner som Verdensbanken, Pengefondet, Verdens Handelsorganisasjon (WTO) og EU. Fattigdomsbekjempelse ender som et underordna mål, mens rike land konsentrerer seg om å sikre egne lands økonomiske interesser.

Utvikling av medisiner er et godt eksempel på hvor makt befinner seg. Det brukes store økonomiske ressurser og helsefaglig kompetanse på å utvikle slankemidler og lykkepiller for befolkningen i den rike delen av verden. Samtidig brukes forsvinnende lite ressurser på for eksempel malariamedisin, som kunne reddet svært mange menneskeliv i den fattige delen av verden.

Julie Christiansen og Oddvard Nilsen (H)

Tusen takk for et svært berettiget og viktig spørsmål. Det er vanskelig å gi et konkret svar på din henvendelse. Den kanskje viktigste forklaring er at man i Norge har hatt en stor grad av tverrpolitisk enighet om utviklingspolitikken. Den overordnede målsetting med norsk utviklingspolitikk er å bringe mennesker i utviklingslandene ut av fattigdom på varig basis. Her har den nåværende regjeringen forpliktet seg i Sem-erklæringen til å øke bistanden til 1% av brutto nasjonalinntekten (BNI) innen utgangen av 2005. Samtidig er det svært viktig å huske på at det ikke bare er opp til politikkerne i Norge å sette dette svært viktige spørsmålet på dagsordenen. Også vanlige folk må engasjere seg i ulike bistandsorganisasjoner (NGOer) etc. Disse bidrar med et vesentlig supplement til den statlig finansierte bistanden. En tredje mulig årsak til at fattigdomsproblemene i verden ikke står høyere på dagsordenen, er en generell følelse av avmakt i møtet med et stort og omfattende problem. Årsakene til fattigdommen er sammensatte, og det er ikke lett å måle resultatene av de tiltakene og virkemidlene vi har til rådighet. Her er det imidlertid en positiv utvikling på gang, ikke minst er det et viktig skritt at FNs medlemsland har samlet seg om de historiske tusenårsmålene om å halvere den ekstreme fattigdommen, stoppe spredningen av HIV/AIDS og gi alle barn tilgang til primærutdanning innen 2015. Fra Høyres side er vi også opptatt av at frihandel og mest mulig åpen handel mellom land og regioner er en forutsetning for å bekjempe fattigdom og sult. Derfor vil fremgang i WTO-forhandlingene være et svært viktig bidrag for å skape vekst i utviklingslandene.

Ann-Mari Volden (RV)

Fordi det tydeligvis er viktigere for norske politikerne i regjering og storting å være kompis med USA, Verdensbanken og WTO, og ta del i utbytting og krigføring – enn å være solidarisk med det store flertallet av folk i verden. RV mener at en annen verden er mulig!

Ap og Frp

kunne ikke gi noe svar.